

ADVIES VOOR AANVULLENDE RICHTLIJNEN
VOOR DE INHOUD VAN HET MILIEU-EFFECTRAPPORT
VERWERKING EN OPSLAG VAN RADIOACTIEF AFVAL
OP HET INDUSTRIE-TERREIN VAN HET HAVENSCHAP
VLISSINGEN (GEM. BORSELE)

123-474

CIP-GEGEVENS KONINKLIJKE BIBLIOTHEEK, DEN HAAG

Advies

Advies voor aanvullende richtlijnen voor de inhoud van het milieu-effectrapport verwerking en opslag van radioactief afval op het industrieterrein van het havenschap Vlissingen (gem. Borsele) / Commissie voor de milieu-effectrapportage. - Utrecht : Commissie voor de milieu-effectrapportage

ISBN 90-5237-008-7

SISO 614.62 UDC [504.064.2:628.4.047](492*4454)

Trefw.: milieu-effectrapportering ; Borsele / radioactieve afvalstoffen ; Borsele.

commissie voor de milieueffectrapportage

Aan: * De Minister van Volkshuisvesting
Ruimtelijke Ordening en Milieu-
beheer,
* De Minister van Economische Zaken
* De Staatssecretaris van Sociale
zaken en Werkgelegenheid
* De Minister van Verkeer en Water-
staat
* De Staatssecretaris van Welzijn,
Volksgezondheid en Cultuur

uw kenmerk

MHS/nr. 2678005

uw brief

4 augustus 1988

ons kenmerk

U665-88/Sc/mc/123-473

onderwerp

Advies voor aanvullende richt-
lijnen MER Verwerking en Opslag
van radioactief afval

utrecht,

30 september 1988

Met bovengenoemde brief verzocht de Minister van Volkshuisvesting, Ruimtelijke Ordening en Milieubeheer (VROM) mede namens de Minister van Economische Zaken en de Staatssecretaris van Sociale Zaken en Werkgelegenheid aan de Commissie voor de milieueffectrapportage advies uit te brengen over aanvullende richtlijnen voor het milieueffectrapport (MER), dat de Centrale Organisatie voor Radioactief Afval (COVRA) zal opstellen voor de besluitvorming over de inrichting en het gebruik van een centrale faciliteit voor de verwerking en opslag van radioactief afval op een terrein van het Havenschap Vlissingen. Het betreffende MER dient milieu-informatie te verschaffen in aanvulling op de reeds eerder gepresenteerde informatie in het zogeheten locatiegebonden MER, dat werd bekend gemaakt op 18 november 1987.

Hierbij bied ik U het gevraagde advies aan. Voor een overzicht van de hoofdpunten daarvan verwijs ik U naar de Samenvatting van het advies dat als hoofdstuk 2 daarin is opgenomen. Daarnaast vraag ik Uw aandacht voor het volgende.

1. Richtlijnen voor het MER

In zijn brief van 4 augustus j.l. schrijft de Minister van Volkshuisvesting, Ruimtelijke Ordening en Milieubeheer dat het niet nodig is dat COVRA een geheel nieuwe procedure, dus vanaf het indienen van een nieuwe startnotitie, doorloopt. Dit houdt ook in dat geen mogelijkheid tot inspraak zal worden geboden voor de opstelling van richtlijnen voor het MER. In plaats daarvan zullen aanvullende richtlijnen worden vastgesteld, die zullen worden gebaseerd op de ingekomen bezwaren en opmerkingen over de in oktober 1987 ingediende aanvragen en het zogeheten locatiegebonden MER; tevens wordt het advies van de Commissie voor de milieueffectrapportage ingewonnen. Een en ander betekent, dat de richtlijnen die in juni 1986 werden vastgesteld voor het locatiegebonden MER nog steeds van toepassing zijn voor de opstelling van het nieuwe MER. Daarnaast heeft de Commissie voor de milieueffectrapportage zich in de opstelling van het onderhavige advies laten leiden door haar toetsingsadvies over het locatiegebonden MER waarin ook de ingekomen bezwaren en opmerkingen van insprekers en adviseurs zijn verwerkt.

2. Locatie-alternatieven en vergunningaanvragen

In het locatiegebonden MER werden drie locatie-alternatieven behandeld, te weten een locatie op het terrein van de Provinciale Zeeuwse Energie Maatschappij (PZEM), een terrein van het Industrie- en Havenschap Moerdijk en een terrein tussen de Frankrijkweg en de Luxemburgweg op het industrieterrein van het Havenschap Vlissingen. Het locatiegebonden MER werd bekend gemaakt samen met vergunningaanvragen, die alleen gericht waren op het eerste terrein, omdat COVRA nog vóór de bekendmaking van de aanvragen en het MER al haar keuze had laten vallen op het PZEM-terrein.

Er is nu een nieuwe locatie in beeld op een ander deel van het industrieterrein van het Havenschap Vlissingen, te weten tussen de Kaloothaven en de Europaweg-Oost. COVRA heeft laten weten van plan te zijn nieuwe vergunningaanvragen in te dienen voor deze nieuwe locatie. In het nieuwe MER zal deze locatie dus gelden als de voorkeurslocatie, waarop de voorgenomen activiteit is gericht. Daarnaast zal het MER ook op voldoende wijze aandacht moeten besteden aan de voormalige voorkeurslocatie op het PZEM-terrein, opdat bij de toetsing een goede onderlinge vergelijking kan plaatsvinden. Omdat de beide overige locaties, die werden behandeld in het locatiegebonden MER geen voordelen uit milieu-oogpunt hebben te bieden, is de Commissie van mening dat deze locaties niet langer als locatie-alternatief behoeven te worden meegenomen in de presentatie van milieu-informatie in het nieuwe MER.

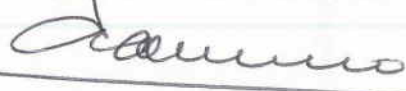
Voorafgaande aan de indiening van nieuwe vergunningaanvragen is COVRA voornemens de procedure voor het PZEM-terrein niet voort te zetten. Ten einde te voorkomen, dat COVRA opnieuw geconfronteerd zou worden met een gewijzigde situatie, als onverhoopt zou mogen blijken dat de nieuwe locatie om welke reden dan ook toch niet zo geschikt zou blijken te zijn als momenteel wordt voorzien, geeft de Commissie COVRA in overweging de reeds ingediende vergunningaanvragen voor het PZEM-terrein niet in te trekken, maar op te schorten, waarbij dan uiteindelijk gebruik zal worden gemaakt van slechts één set van aanvragen voor één van beide terreinen.

3. Voorlichting, meningspeiling en vertrouwensrelatie met de omwonende en werkende bevolking

Met het oog op de geschiedenis van het onderhavige project en de achtergronden, die er toe hebben geleid dat COVRA nu voornemens is vergunningaanvragen in te dienen voor een nieuwe locatie binnen de gemeente Borsele, doet de Commissie in dit advies opnieuw aanbevelingen voor het geven van voorlichting aan en het ontwikkelen en onderhouden van duurzame vertrouwensrelaties met de plaatselijke bevolking.

De Commissie tekent hierbij aan dat deze aanbevelingen voornamelijk zijn gericht aan de betrokken overheden en pas in tweede instantie aan de COVRA als uitvoerster van het overheidsbeleid terzake van de verwerking en opslag van alle radioactieve afval op een centrale plaats in Nederland.

De Commissie zal gaarne van U vernemen op welke wijze U gebruik zult willen maken van dit advies en de daarin geformuleerde aanbevelingen.

drs. H.G. Ouwerkerk,
Voorzitter werkgroep m.e.r. verwerking
en opslag van radioactief afval.

ADVIES VOOR AANVULLENDE RICHTLIJNEN
VOOR DE INHOUD VAN HET MILIEU-EFFECTRAPPORT
VERWERKING EN OPSLAG VAN RADIO-ACTIEF AFVAL

Advies op verzoek van de Minister van Volkshuisvesting, Ruimtelijke Ordening en Milieubeheer (VROM) uitgebracht aan de Minister van Volkshuisvesting, Ruimtelijke Ordening en Milieubeheer, de Minister van Economische Zaken, de Staatssecretaris van Sociale Zaken en Werkgelegenheid, de Staatssecretaris van Welzijn, Volksgezondheid en Cultuur en de Minister van Verkeer en Waterstaat door de Commissie voor de milieu-effectrapportage.

De werkgroep m.e.r. Verwerking en Opslag van Radioactief Afval,

de Secretaris,

drs. J.J. Scholten.

de Voorzitter,

drs. H.G. Ouwerkerk.

Utrecht, 30 september 1988

123-474

INHOUDSOPGAVE

	<u>Pag.nr.</u>
1. INLEIDING	1
2. SAMENVATTING VAN HET ADVIES	3
3. PROBLEEMSTELLING, DOEL EN BESLUITVORMING	7
3.1 Probleemstelling en doel	7
3.2 Te nemen en genomen besluiten	8
4. DE VOORGENOMEN ACTIVITEIT EN ALTERNATIEVEN	9
5. BESTAANDE TOESTAND EN TE VERWACHTEN ONTWIKKELINGEN	11
6. GEVOLGEN VOOR HET MILIEU	12
6.1 Invloed van de faciliteit op de omgeving tijdens normaal bedrijf alsook vanwege mogelijke storingen en ongevallen	12
6.2 Invloed van de omgeving op de faciliteit	13
6.3 Belevingsaspecten: gevoelens en beoordeling van betrokkenen	13
7. VERGELIJKING VAN DE ALTERNATIEVEN EN VARIANTEN	15
8. OVERZICHT VAN LEEMTEN IN KENNIS EN EVALUATIE	16
9. SAMENVATTING	17

BIJLAGEN

1. Brief van de Minister van Volkshuisvesting, Ruimtelijke Ordening en Milieubeheer van 4 augustus 1988 met verzoek om advies.
2. Samenstelling van de werkgroep.

1. INLEIDING

Nadat de Commissie voor de milieu-effectrapportage op 29 januari 1988 haar toetsingsadvies aan U had uitgebracht over het locatie-gebonden milieu-effectrapport (MER) Verwerking en Opslag van Radioactief Afval, kwam tijdens de verdere beoordeling van het MER en de behandeling van de vergunningaanvragen, die bij U waren ingediend door de Centrale Organisatie voor Radioactief Afval (COVRA), alsnog een discussie op gang in de gemeente Borsele over de voorgenomen locatie. Dat leidde op verzoek van de Gemeenteraad tot de uitvoering van een nader locatie-onderzoek in Borsele, waaraan ook door de provincie en de rijksoverheid werd deelgenomen. Op 3 mei 1988 bracht de werkgroep, die met dat onderzoek was belast, rapport uit aan het College van Burgemeester en Wethouders van Borsele. Daarin staat te lezen dat "het COVRA-complex even goed of zelfs beter binnen de locaties 8A/B op het Haven- en Industriegebied Sloe kan worden gesitueerd dan op de momenteel voorgenomen locatie 9 op het PZEM-terrein"[1]. Het gemeentebestuur van Borsele heeft deze conclusie overgenomen. Daarop heeft COVRA te kennen gegeven te overwegen de reeds ingediende vergunningaanvragen voor de locatie op het terrein van de Provinciale Zeeuwse Energie Maatschappij (PZEM) in te trekken en met nieuwe vergunningaanvragen te komen voor de locatie op het binnen de gemeente Borsele gelegen gedeelte van het Havenschap Vlissingen, waaraan het Gemeentebestuur de voorkeur geeft. De opstelling van vergunningaanvragen voor een andere locatie dan de tot begin van dit jaar beoogde locatie houdt ook de opstelling van een nieuw MER in. In Uw brief van 4 augustus 1988 aan de Commissie voor de milieu-effectrapportage (zie bijlage 1 bij dit advies) maakte U duidelijk aanvullende richtlijnen voor de inhoud van dat MER te willen vaststellen. Met het oog daarop nodigde U de Commissie voor de milieu-effectrapportage uit advies uit te brengen voor deze aanvullende richtlijnen vóór 1 oktober 1988.

Het onderhavige advies is opgesteld door dezelfde werkgroep van de Commissie, die op 29 januari 1988 aan U het toetsingsadvies over het locatiegebonden MER uitbracht (zie bijlage 2 bij dit advies). De werkgroep treedt op namens de Commissie voor de milieu-effectrapportage en wordt daarom verder in dit advies "de Commissie" genoemd. De Commissie kwam bijeen op 2 en 23 september 1988. Tijdens de bijeenkomst op 2 september

---

1 Locatie-onderzoek Haven- en Industrieterrein Sloe: Onderzoek naar een andere locatie voor de COVRA-opslagfaciliteit voor radioactief afval op het binnen de gemeente Borsele gelegen gedeelte van het Haven- en Industrieterrein Sloe, uitgevoerd door de werkgroep Plaatsbepaling COVRA in opdracht van het College van Burgemeester en Wethouders van Borsele, 28 april 1988. De betrokken passage staat op blz. 13 van dit rapport. Wat betreft de locaties 8A/B en 9, wordt verwezen naar bijlage 4 van dit rapport.

liet zij zich door vertegenwoordigers van het bevoegd gezag en initiatiefnemer (COVRA) voorlichten over de te volgen procedure en de nieuwe locatie. Daarbij liet COVRA weten in onderhandeling te zijn met het Havenschap Vlissingen over de verwerving van grond op de locatie, welke is aangeduid als 8B op bijlage 4 van het Rapport Werkgroep Plaatsbepaling COVRA.

Derhalve is COVRA voornemens de vergunningaanvragen en dus ook het nieuwe MER op deze locatie te richten. Het doel van het onderhavige advies is aan te geven welke milieu-aspecten nog de aandacht verdienen bij de inrichting en het gebruik van de COVRA-faciliteit op deze locatie, in aanvulling op de reeds in het locatie-gebonden MER gepresenteerde informatie.

In Uw brief van 4 augustus jl. maakte U duidelijk dat voor de vaststelling van de aanvullende richtlijnen het naar Uw oordeel niet nodig is een geheel nieuwe m.e.r.-procedure te starten. De initiatiefnemer heeft dan ook geen nieuwe startnotitie opgesteld. Evenmin is voorzien in de mogelijkheid van inspraak ten behoeve van de vaststelling van aanvullende richtlijnen. Bij gebreke daaraan heeft de Commissie zich in de opstelling van het onderhavige advies gebaseerd op de volgende documenten en informatie:

- de richtlijnen voor het locatiegebonden MER, die werden vastgesteld in juni 1986;
- het toetsingsadvies van de Commissie d.d. 29 januari 1988 over het locatiegebonden MER met daarin verwerkt de opmerkingen van insprekers op dat MER;
- het rapport van de Werkgroep Plaatsbepaling COVRA van 28 april 1988;
- Uw brief van 4 augustus 1988 aan de Commissie;
- de tijdens de bijeenkomst van 2 september 1988 mondeling aan de Commissie verstrekte gegevens over de procedurele stand van zaken en over de kenmerken van de nieuwe locatie.

2. SAMENVATTING

Nadat de Centrale Organisatie voor Radioactief Afval (COVRA) vergunningaanvragen en een milieu-effectrapport (MER) had ingediend voor de inrichting en het gebruik van een faciliteit voor de verwerking en opslag van radioactief afval op een locatie op het terrein van de Provinciale Zeeuwse Energie Maatschappij (PZEM), kwam in het begin van 1988 alsnog een discussie op gang in de gemeente Borsele over deze locatie. Dit leidde op verzoek van de Gemeenteraad tot de uitvoering van een nader locatie-onderzoek in Borsele door een speciaal daarvoor ingestelde commissie. De betrokken commissie kwam tot de conclusie dat andere locaties op het terrein van het Havenschap Vlissingen even goed zouden zijn of zelfs beter dan de eerste beoogde locatie op het PZEM-terrein. Daarop heeft COVRA te kennen gegeven te overwegen de reeds ingediende vergunningaanvragen voor het PZEM-terrein te zullen intrekken en met nieuwe vergunningaanvragen te komen voor de locatie 8B op het binnen de Gemeente Borsele gelegen deel van het Havenschap Vlissingen. De opstelling van nieuwe vergunningaanvragen houdt ook de opstelling in van een nieuw MER. Voor het nieuwe MER blijven de richtlijnen van toepassing, die in juni 1986 werden vastgesteld voor de opstelling van het locatiegebonden MER. Daarenboven zijn nog aanvullende richtlijnen nodig met het oog op de nieuwe locatie. Het doel van het onderhavige advies van de Commissie voor de milieu-effectrapportage is aanbevelingen te geven voor het vaststellen van de aanvullende richtlijnen. De belangrijkste aandachtspunten van dit advies zijn hieronder samengevat in de vorm van vragen en punten [2].

Probleemstelling, doel en besluitvorming (3)

- In het MER dient te worden duidelijk gemaakt waarom de vergunningsprocedure voor de oprichting van de COVRA-faciliteit op het terrein van de PZEM niet wordt voortgezet en waarom nieuwe vergunningaanvragen zullen worden opgesteld voor locatie 8B op het binnen Borsele gelegen gedeelte van het Havenschap Vlissingen.
- Op welke wijze kan de nieuwe locatie het doel van de voorgenomen inrichting en het gebruik van een centrale faciliteit voor de verwerking en opslag van radioactief afval voor een periode van 50 - 100 jaar beter dienen dan de eerder beschouwde locatie op het PZEM-terrein?
- Is er op grond van de jongste inzichten en informatie enige aanleiding aan te nemen dat de prognoses voor het ontstaan van de verschillende categorieën radioactief afval anders zouden moeten worden opgezet dan in het locatiegebonden MER is gebeurd? Hoe denkt COVRA via de tariefstelling te kunnen bewerkstelligen alle afval te verwerken

---

2 Tussen haakjes zijn de bijbehorende paragrafen van het advies gegeven.

- dat gedurende de komende 50 - 100 jaar in Nederland zal worden geproduceerd?
- In het MER dient te worden vermeld ten behoeve van welke besluiten het MER wordt opgesteld en kan worden gebruikt en door welke overheidsinstanties deze besluiten zullen worden genomen. Wat is de betrokkenheid van de verschillende lagere overheden bij de besluitvorming op grond van de Kernenergiewet en de Wet verontreiniging oppervlaktewateren?
  - In het MER dient te worden vermeld op welke wijze de afspraken met de gemeente Zijpe over de beëindiging van de aldaar gevestigde tijdelijke opslag van radioactief afval van invloed kan zijn op de besluitvorming waarvoor het MER wordt opgesteld.
  - Welke overige besluiten moeten nog genomen worden om de COVRA-faciliteit te kunnen realiseren?

De voorgenumen activiteit en de alternatieven (4)

- Naar de mening van de Commissie voor de milieu-effectrapportage behoeven in het MER als locatie-alternatieven slechts te worden opgenomen de beoogde nieuwe locatie 8B op het terrein van het Havenschap Vlissingen en de oorspronkelijke voorkeurslocatie op het terrein van de PZEM. De laatste locatie kan als referentiesituatie dienen.
- In de beschrijving van de inrichting van de locatie 8B op het terrein van het Havenschap Vlissingen moet duidelijk worden gemaakt of de verschillende verwerkings- en opslaggebouwen op verschillende niveau's zullen worden geplaatst zoals in het ontwerp voor de locatie op het PZEM-terrein, of niet. Als geen verschil in hoogteligging van de diverse gebouwen wordt voorzien, welke betekenis heeft dat voor eventueel overstromingsgevaar dan wel erosie met het oog op de buitendijkse ligging van de nieuwe locatie? Is het niveau van 5 m + NAP voldoende hoog voor de diverse vormen van verwerking en opslag?
- In het locatiegebonden MER ontbraken voldoende gegevens om te kunnen oordelen over de afweging tussen verbranden en persen van het laag- en middel-radioactieve afval in de verschillende scenario's met betrekking tot het opslag-volume en de emissies. Het nieuw op te stellen MER biedt de gelegenheid deze informatie alsnog te presenteren en te gebruiken in de opstelling van het alternatief waarbij de beste bestaande mogelijkheden ter bescherming van het milieu worden toegepast (het zogeheten meest milieu-vriendelijke alternatief).
- Andere aspecten die bij de opstelling van het meest milieu-vriendelijke alternatief moeten worden betrokken, betreffen de eerder genoemde betekenis van eventueel overstromingsgevaar en erosie, de aandacht voor waarborgen, die het gevaar kunnen beperken van menselijke vergissingen bij de afvoer van vervallen kortlevende nucliden naar stortplaatsen en/of verwerkingsbedrijven en de beperking van emissies in de lozingen door het bedrijf op de Westerschelde. (Voor het overige wordt verwezen naar de aanwijzingen voor dit alternatief in de richtlijnen voor het locatie-gebonden MER).

Bestaande toestand en te verwachten ontwikkelingen (5)

- De bestaande toestand van het milieu en de autonome ontwikkeling

- daarvan dienen in het MER te worden beschreven voor zover die toestand van belang is voor de voorspelling van de gevolgen voor het milieu bij de realisering van de faciliteit.
- Speciale aandacht dient in het MER te worden besteed aan een beschrijving van de overige vestigingen van bedrijven en bestemmingen op het industrieterrein voor zover die van invloed kunnen zijn op de faciliteit of daardoor beïnvloed kunnen worden.
  - Bij de autonome ontwikkeling van het milieu dient de mogelijkheid van een zeespiegelstijging tijdens de geplande bedrijfsduur van de COVRA-faciliteit betrokken te worden in verband met overstromingsgevaar en erosie.

Gevolgen voor het milieu (6)

Bij de opstelling van het MER moet worden uitgegaan van het betreffende onderdeel van de richtlijnen voor het locatie-gebonden MER. Daarnaast verdienen de volgende punten aandacht.

- De mogelijke gevolgen van de COVRA-faciliteit tijdens normaal bedrijf en ten gevolge van menselijke fouten, storingen en ongevallen op de werknemers van de rondom locatie 8B liggende bedrijven moeten in het MER behandeld worden. Zal de COVRA-faciliteit gebruiksrestricties opleggen aan nu nog ongebruikte terreinen op het industrieterrein?
- De effecten van zeetransporten van radio-actief afval vanuit de opwerkingsfabrieken in Engeland en Frankrijk naar de COVRA-faciliteit moeten in het MER beschreven worden. Een dergelijke beschrijving ontbrak in het locatie-gebonden MER.
- Wat is de chemische samenstelling en het gedrag van het radioactieve afval voor zover deze van belang zijn voor de verwerking en opslag van de aangeboden afvalstoffen? Hierbij kan worden uitgegaan van de ervaringen die zijn opgedaan bij de tijdelijke opslag van radioactieve afvalstoffen in Zijpe en de ervaringen in het buitenland bij de opslag van KSA en ander warmteproducerend afval dat bij de opwerking van uitgewerkte brandstofstaven ontstaat.
- Met het oog op de voorgeschiedenis van het voornemen, die er nu toe heeft geleid dat COVRA van plan is nieuwe vergunningaanvragen in te dienen voor een nieuwe locatie in de Gemeente Borsele, doet de Commissie voor de milieu-effectrapportage opnieuw aanbevelingen voor het geven van voorlichting aan en het ontwikkelen en onderhouden van een vertrouwensrelatie met de plaatselijke bevolking van omwonenden en werkenden. Deze aanbevelingen zijn gespecificeerd in paragraaf 6.3 van het advies.

Vergelijking van de alternatieven (7)

- In het MER moeten de te verwachten milieu-gevolgen van de voorgenomen activiteit op de nieuwe locatie vergeleken worden met het meest milieu-vriendelijke alternatief voor deze locatie en voor de voormalige voorkeurslocatie op het PZEM-terrein.

Overzicht van leemten in kennis en evaluatie (8)

- Met het oog op het reeds eerder gepresenteerde overzicht van leemten in kennis in het locatie-gebonden MER, kan het nieuwe MER zich vooral

- richten op eventuele onzekerheden en leemten in relatie tot de voorspelling van effecten als gevolg van de inrichting en het gebruik van de faciliteit op locatie 8B van het Havenschap Vlissingen.
- De Commissie voor de milieu-effectrapportage geeft de aanbeveling reeds in het MER een concept-programma te presenteren voor de evaluatie van de werkelijk optredende milieu-gevolgen bij uitvoering van het voornemen. De "evaluatie achteraf" vormt een essentieel onderdeel voor de publieke acceptatie en voor het opbouwen van een vertrouwensrelatie met de lokale bevolking.

Samenvatting (9)

- Is de samenvatting van het MER goed afgestemd op de inhoud van het MER?
- Bevat de samenvatting een beschouwing van die milieu-aandachtspunten, die centraal stonden tijdens de beoordeling van het locatie-gebonden MER?

3. PROBLEEMSTELLING, DOEL EN BESLUITVORMING

3.1 Probleemstelling en doel

In het MER dient te worden duidelijk gemaakt waarom de vergunningsprocedure voor de oprichting van de COVRA-faciliteit op het terrein van de PZEM niet wordt voortgezet en waarom nieuwe vergunningaanvragen zullen worden opgesteld voor een locatie op het binnen Borsele gelegen gedeelte van het Havenschap Vlissingen ten noordwesten van het terrein van de PZEM. De Commissie vraagt zich af waarom de nu beoogde locatie niet reeds naar voren was gekomen in het kader van de werkzaamheden van de Commissie "Locatiekeuze Opslagfaciliteit Radioactief Afval" (LOFRA). De Commissie LOFRA wees in haar advies van 8 oktober 1985 wel op de potentiële geschiktheid van een ander terrein van het Havenschap Vlissingen, gelegen tussen de Frankrijkweg en de Luxemburgweg. Die locatie werd wel in het locatiegebonden MER opgenomen, maar genoot niet de voorkeur van COVRA, ondermeer vanwege de nabijheid van de Eurogas opslag.

Op welke wijze kan de nieuwe locatie het doel van de voorgenomen inrichting en het gebruik van een centrale faciliteit voor de verwerking en opslag van radioactief afval voor een periode van 50 - 100 jaar beter dienen dan op de eerder beschouwde locatie op het PZEM-terrein? Welke achtergronden hebben hierbij een rol gespeeld? In dit verband wordt ook verwezen naar de opmerkingen in paragraaf 6.3 van het onderhavige advies, die ingaan op de zogeheten belevingsaspecten onder betrokkenen (omwonenden en in de nabijheid werkenden).

In haar toetsingsadvies (par. 2.2.2, blz. 4) over het locatiegebonden MER constateerde de Commissie dat, enerzijds COVRA als doel aangaf te willen komen tot één centrale verwerkings- en opslagfaciliteit voor de komende 50 - 100 jaar voor al het radioactieve afval in Nederland, terwijl anderzijds het door COVRA te voeren financiële beleid zich zou moeten richten op een kostendekkende exploitatie. De Commissie bracht daarbij naar voren, dat uit deze beide doelstellingen niet kan worden afgeleid hoe COVRA er via de tariefstelling in zal kunnen slagen alle radioactieve afval te verwerken, dat gedurende 50 - 100 jaar in Nederland zal worden geproduceerd. Het nieuwe MER dient hierover meer duidelijkheid te verschaffen. De verschillende vragen die de Commissie op dit punt stelde in het toetsingsadvies (par. 2.2.4) van 29 januari 1988 en het antwoord dat de Minister van Volkshuisvesting, Ruimtelijke Ordening en Milieubeheer gaf op Kamervragen hierover (Tweede Kamer der Staten Generaal, vergaderjaar 1987-1988 Aanhangsel van de Handelingen 590) kunnen als leidraad daarvoor gebruikt worden. Is er op grond van de jongste inzichten en informatie enige aanleiding aan te nemen dat de prognoses voor het ontstaan van de verschillende categorieën radioactief afval anders zouden moeten worden opgezet dan in het locatiegebonden MER is gebeurd? De Commissie verwijst hierbij naar de vragen die zij stelde in haar aanbiedingsbrief bij het toetsingsadvies van 29 januari 1988 onder punt 3 van de overwegingen die zij had tijdens de opstelling van het toetsingsadvies. Het betreft met name de vraag of de hoeveelheid en de samenstelling van het radioactieve afval zoals dat in

het locatiegebonden MER werd beschreven representatief mag worden geacht voor de beoogde levensduur van de faciliteit. Ook stelde de Commissie toen de vraag waarom in het locatie-gebonden MER niet in aanmerking was genomen of er in de toekomst toename of vermindering mag worden verwacht als gevolg van uitbreiding of vermindering van radiologische toepassingen of bij voorbeeld van een actief beperkingsbeleid ten aanzien van het ontstaan van radioactief afval. De Commissie acht het van belang dat het nieuwe MER alsnog ingaat op deze punten.

3.2 Te nemen en eerder genomen besluiten

In het MER dient te worden vermeld ten behoeve van welke besluiten het MER is opgesteld en kan worden gebruikt en door wie of door welke overheidsinstanties deze besluiten zullen worden genomen. Tevens moet worden beschreven volgens welke procedure en welk tijdsplan dit geschiedt en welke adviesorganen en andere instanties daarbij formeel en informeel een rol spelen.

In dit verband vraagt de Commissie wederom aandacht voor de opmerkingen in haar toetsingsadvies (par. 2.2.4 van 29 januari 1988) over het locatie-gebonden MER ten aanzien van de betrokkenheid van de diverse lokale overheden bij de besluitvorming op grond van de verschillende besluiten van de Kernenergiewet en de Wet verontreiniging oppervlakte wateren. De vergunningaanvragen dienen naar de mening van de Commissie te worden gericht op een bepaalde bedrijfsduur van de COVRA-faciliteit, die recht doet aan het uitgangspunt, dat tijdelijke opslag beoogd wordt voor een periode van 50 - 100 jaar.

In het MER zullen niet alleen de besluiten beschreven moeten worden, die genomen zullen moeten worden ten behoeve van de aanleg, de inrichting en het gebruik van de COVRA-faciliteit, maar ook die, welke gericht zijn op de (eventuele) beëindiging van deze activiteit aan het einde van de beoogde bedrijfsduur.

In het MER dient te worden vermeld op welke wijze de afspraak met de gemeente Zijpe over de beëindiging van de aldaar gevestigde tijdelijke opslag van radioactief afval van invloed kan zijn op de besluitvorming waarvoor het MER wordt opgesteld. Met welke periode zal getracht worden de tijdelijke opslag in Zijpe te verlengen, nu het duidelijk is dat de streefdatum 1 januari 1989 van beëindiging van de tijdelijk opslag aldaar niet gehaald zal kunnen worden?

Welke overige besluiten moeten verder nog genomen worden, behalve die waarvoor het MER opgesteld wordt, om de COVRA-faciliteit te kunnen realiseren? Hoe zal de procedure voor dergelijke besluiten (wijziging bestemmingsplan, bouwvergunning, etc.) aansluiten bij de procedure voor de m.e.r.-plichtige besluitvorming?

4. DE VOORGENOMEN ACTIVITEIT EN DE ALTERNATIEVEN

In het MER dienen de voorgenomen activiteit en de redelijkerwijs in beschouwing te nemen alternatieven en varianten daarvan te worden beschreven en uitgewerkt. De voorgenomen activiteit is de keuze van initiatiefnemer uit de alternatieve uitvoeringsmogelijkheden waarop de vergunningaanvragen zijn ingesteld.

Bij de beschrijving van de voorgenomen activiteit ligt het voor de hand uit te gaan van het betreffende onderdeel van de richtlijnen welke in juni 1986 werden vastgesteld voor de opstelling van het locatie-gebonden MER. Daarnaast vraagt de Commissie ook aandacht voor een aantal punten, die zij in eerdere adviezen reeds naar voren heeft gebracht.

In het locatie-gebonden MER ontbraken voldoende gegevens om te kunnen oordelen over de afweging tussen verbranden en persen van het laag- en middel-radioactieve afval in de verschillende scenario's met betrekking tot het opslag volume en de emissies. Het nieuw op te stellen MER biedt de gelegenheid deze gegevens alsnog te presenteren. Dit is van belang, omdat een aantal insprekers op het locatiegebonden MER zich zorgen maakte over de extra belasting van mens en milieu door verbranden.

Daarnaast is de Commissie van mening dat met het oog op de kolenopslag en -transport in de nabijheid van de nieuwe locatie en de daarmee gepaard gaande stofhinder opnieuw de afweging tussen droge en natte opslag van gebruikte brandstofstaven bezien zal moeten worden.

In het MER en de vergunningaanvragen zal de fasering en de terreinindeeling van de COVRA-faciliteit voor de beoogde locatie (met toegangswegen en spoorwegaftakking) moeten worden uitgewerkt. Op deze locatie zijn geen hoogteverschillen aanwezig. Zal bij de inrichting weer worden uitgegaan van plaatsing van de verwerkings- en opslaggebouwen voor de verschillende categorieën radio-actief afval op verschillende niveau's, zoals was voorzien op de voormalige voorkeurslocatie in Borssele in het locatiegebonden MER? Als dat het geval is, welke redenen liggen daaraan ten grondslag? Als daarentegen geen verschil in hoogteligging van de diverse gebouwen wordt voorzien, welke betekenis heeft dat voor eventueel overstromingsgevaar dan wel erosie met het oog op de buitendijkse ligging van de nieuwe locatie? Is het huidige niveau van 5 m + NAP voldoende hoog te achten voor de diverse vormen van verwerking en opslag van het afval? Dit met het oog op de zogeheten IBC beleidsuitgangspunten inzake het integrale afvalbeleid van de regering. Uit de inspraak op het locatie-gebonden MER kwam duidelijk naar voren, dat de verschillen in hoogteligging en het overstromingsrisico bij velen ongerustheid opwekte. Het is van belang dat het MER en de vergunningaanvragen dit aspect van de inrichting duidelijk en zorgvuldig behandelen.

De aspecten ten aanzien van de hoogteligging en de overstromingskans en de keuze tussen persen en verbranden als volumereductie methode bij de verwerking van laag- en middelradioactief afval dienen in het MER in ieder geval betrokken te worden bij de uitwerking van het wettelijk verplichte alternatief, waarbij de beste bestaande mogelijkheden ter bescherming van het milieu worden toegepast (Wabm, art. 41j, derde lid). Bij dit alternatief past ook de aandacht voor waarborgen, die het gevaar kunnen beperken van menselijke vergissingen bij de afvoer van

vervallen kortlevende radionucliden naar stortplaatsen en/of afvalverwerkingsbedrijven en voor de beperking van emissies in de lozingen door het bedrijf op de Westerschelde.

Naar de mening van de Commissie behoeven in het MER als locatie-alternatieven slechts te worden opgenomen de beoogde nieuwe locatie 8B van het Havenschap Vlissingen en de oorspronkelijke voorkeurslocatie op het terrein van de PZEM. De laatste locatie kan als referentiesituatie dienen. Dit betekent, dat de beide andere locaties, die beschreven zijn in het locatie-gebonden MER (te weten een gedeelte van het industrieterrein van het Industrie- en Havenschap Moerdijk en een gedeelte van het industriegebied Vlissingen-Oost van het Havenschap Vlissingen), niet meer aan de orde zouden behoeven te komen.

Ten einde een goed beeld te verkrijgen van de verschijning van de faciliteit en de landschappelijke inpassing met name vanuit het gezichtspunt van het dorp Borssele, beveelt de Commissie aan de beschrijving van de voorgenomen activiteit en de alternatieven te illustreren met perspectieftekeningen en/of fotomontages. Hoe hoog zullen de verschillende gebouwen worden en hoe steken deze af tegen de omgeving?

5. BESTAANDE TOESTAND EN TE VERWACHTEN ONTWIKKELINGEN

Het studiegebied omvat niet alleen de locatie die voor de inrichting en het gebruik van de faciliteit in aanmerking komt, maar ook die gebieden die ruimtelijk, ecologisch of geohydrologisch in relatie staan met de beoogde locatie. De bestaande toestand van het milieu en de autonome ontwikkeling daarvan dienen in het MER te worden beschreven voor zover die toestand van belang is voor de voorspelling van de gevolgen voor het milieu bij realisering van de faciliteit.

Voor de beschrijving van de bestaande toestand van het milieu wordt verwezen naar de betrokken passage uit de richtlijnen voor het locatiegebonden MER en het kritiekpunt 2 in de aanbiedingsbrief bij het toetsingsadvies van 29 januari 1988. Daarnaast wordt speciale aandacht gevraagd voor een beschrijving van de overige vestigingen van bedrijven en bestemmingen op het industrieterrein, voor zover die van invloed kunnen zijn op de faciliteit of daardoor beïnvloed kunnen worden. In dit verband moet met name gedacht worden aan activiteiten van petrochemische en chemische aard, aan energiecentrales (inclusief windturbines) en de opslag en het transport van kolen, olie, gas, munitie en explosieven. Ook informatie over de afstand tot en de plaats van woonbebouwing (Borssele, Nieuwdorp), de ligging ten opzichte van transportroutes (inclusief havens, scheepvaartroutes, transportleidingen en -banden), gebieden met recreatie, landbouw en visserij is nodig. Dit alles houdt verband met de mogelijke verspreidingswegen van verontreinigingen via lucht, water en bodem van en naar de COVRA-faciliteit. Het MER moet bovendien ingaan op het risico van de buitendijkse ligging van de voorgenomen locatie en het daarmee samenhangende overstromingsgevaar en gevaar voor grondzettingen en erosie. Hierbij dienen mogelijke ontwikkelingen betreffende een zeespiegelstijging tijdens de geplande bedrijfsduur van de COVRA-faciliteit betrokken te worden.

6. GEVOLGEN VOOR HET MILIEU

In het MER moeten de gevolgen voor het milieu zodanig worden gepresenteerd dat directe vergelijking mogelijk wordt met de beschrijving en autonome ontwikkeling van de bestaande situaties. In het MER zullen de gebruikte voorspellingsmethoden en modellen moeten worden beschreven met de mate van betrouwbaarheid, die aan deze methoden en modellen kan worden toegekend. Bij de resultaten van de voorspellingen moet worden aangegeven tussen welke grenzen zij kunnen variëren als gevolg van onzekerheden en onnauwkeurigheden in de voorspellingsmethoden en de gebruikte invoergegevens. Bij onzekerheid over het eventueel optreden van milieu-effecten moet worden uitgegaan van de slechtst denkbare situatie. Dit laatste mag echter niet leiden tot een systematische overschatting van de gevolgen o.a. vanwege conservatieve modelbenadering. Bij de opstelling van het MER zal rekening dienen te worden gehouden met het betreffende onderdeel van de in juni 1986 vastgestelde richtlijnen. Ook beveelt de Commissie aan aandacht te besteden aan de diverse punten van kritiek, die zij heeft geuit in haar toetsingsadvies van 29 januari 1988 (par. 2.2.6 van dat advies) op het locatie-gebonden MER. Daarnaast zijn nog de volgende punten van belang.

6.1 Invloed van de faciliteit op de omgeving tijdens normaal bedrijf alsook vanwege mogelijke storingen en ongevallen

Ten opzichte van de voormalige voorkeurslocatie voor de oprichting van de COVRA faciliteit op het terrein van de PZEM ligt de nieuwe locatie verder weg van de woonbebouwing en de agrarische gebieden van met name het dorp Borsselle. Daar staat tegenover, dat de nieuwe locatie ligt op het industrieterrein van het Havenschap Vlissingen en direct omringd zal zijn door bedrijven van verschillende aard (petrochemische en chemische industrie, energiecentrales, constructiebedrijf, kolenopslag en -transport etc.). De mogelijke gevolgen van de COVRA-faciliteit tijdens normaal bedrijf en ten gevolge van menselijke fouten, storingen en ongevallen op de werknemers van deze omliggende bedrijven moeten in het MER behandeld worden. Zal de COVRA-faciliteit gebruiksrestricties kunnen opleggen aan nu nog ongebruikte terreinen op het industrieterrein? In haar toetsingsadvies van 29 januari 1988 (par. 2.2.6) over het locatiegebonden MER merkte de Commissie op dat de effecten van zeetransporten van radioactief afval vanuit de opwerkingsfabrieken in Engeland en Frankrijk naar de COVRA-faciliteit niet behandeld zijn in dat MER. Deze tekortkoming zal in het nieuwe MER moeten worden rechtgezet, vooral met het oog op de beschrijving van de gevolgen voor het milieu vanwege ongelukken door aanvaringen op de drukbevaren scheepvaartroutes op de Westerschelde.

Een ander onderwerp dat in het locatie-gebonden MER onvoldoende aandacht ontving, betreft de chemische samenstelling en het gedrag van het radioactieve afval voor zover deze van belang zijn voor de verwerking en opslag van de aangeboden afvalstoffen (zie het toetsingsadvies van de Commissie van 29 januari 1988, par. 2.2.6, blz. 13). Met de opstel-

ling van het nieuwe MER biedt zich de gelegenheid aan ook deze tekortkoming te herstellen. Het is daarbij duidelijk dat COVRA niet zelf bepaalt welke afvalstoffen haar zullen worden aangeboden tijdens de bedrijfsduur van de faciliteit. Daar staat tegenover dat de ervaringen opgedaan bij de tijdelijke opslag van radioactieve afvalstoffen in Zijpe inzicht kunnen geven in het huidige aanbod en eventuele recente ontwikkelingen daarin.

6.2 Invloed van de omgeving op de faciliteit

De storingen en ongevallen met een externe oorzaak die mogelijk kunnen optreden, zijn in het locatie-gebonden MER goed beschreven voor de voormalige voorkeurslocatie van de COVRA-faciliteit op het PZEM-terrein. Een soortgelijke analyse zal moeten worden uitgevoerd voor de nieuwe locatie op het terrein van het Havenschap Vlissingen. Zoals reeds eerder in dit advies is benadrukt, verdient in dit opzicht de buitendijkse ligging van de nieuwe locatie en de kans op overstroming, dan wel erosie, tijdens de bedrijfsduur van de faciliteit speciale aandacht.

6.3 Belevingsaspecten: gevoelens en beoordeling van betrokkenen

De voorgeschiedenis van dit project heeft duidelijk gemaakt dat het voor een vlotte en goede besluitvorming door het bevoegd gezag noodzakelijk is om tijdig op de hoogte te zijn van de onder betrokkenen heersende gevoelens, hun beoordeling van diverse aspecten van het project en hun te verwachten reacties op een eventuele realisering ervan. Een voorgenomen locatie kan fysisch-technisch en ecologisch geschikt lijken, maar zij dient ook in sociaal-psychologisch opzicht "geschikt" te zijn. De meest betrokken groeperingen (met name omwonenden en in de nabijheid werkenden) moeten er zonder zorg mee (denken te) kunnen leven. Wetenschappelijk onderzoek over de publieke acceptatie van risicodragende technologische projecten wijst uit dat dit voornamelijk een kwestie is van drie globale factoren: waargenomen riskantheid, waargenomen beheersbaarheid en waargenomen noodzakelijkheid. Afwijzing van het voorgenomen project kan berusten op afwijkende inschattingen of kennisverschillen op elk van deze drie punten.

Hiervan uitgaande beveelt de Commissie aan:

1. dat door het bevoegd gezag in overleg met COVRA evenwichtige voorlichting over de COVRA-faciliteit wordt geboden aan alle direct betrokken groeperingen (te denken valt met name aan omwonende particulieren en het personeel van omliggende bedrijven);
2. dat in overleg met plaatselijke overheden een "begeleidingsgroep"[3] wordt gevormd. Deze zou kunnen bestaan uit vertegenwoordigers van de Gemeenteraad, het Havenschap Vlissingen, omliggende

---

3 Zie ook het toetsingsadvies van de Commissie (par. 2.2.6, blz. 15-17) van 29 januari 1988 over het locatiegebonden MER.

bedrijven, de dorpsraden van Borssele, Nieuwdorp en 's-Heerenhoek, het Provinciaal Bestuur van Zeeland, en de Zeeuwse agrarische en milieu-organisaties). Als taak van deze commissie kan gedacht worden aan het aanspreekbaar zijn voor en het onderhouden van directe contacten met personen uit bij het project betrokken groeperingen (met name omwonenden), het van nabij volgen van de (verdere) procedures van vergunningaanvraag en -verlening, de bouw van de opslagfaciliteit en de in bedrijfning ervan, in het bijzonder voor wat betreft de veiligheidsaspecten [4] en het in overleg met de initiatiefnemer inhoud geven aan de periodieke voorlichting over het project aan de (betrokken) personen en groeperingen, die daarvoor belangstelling hebben.

Daarnaast herhaalt de Commissie [5] dat een zorgvuldig onderzoek tijdens het opstellen van het MER naar de heersende en te verwachten gevoelens, opvattingen en voorgenomen reacties ten aanzien van het COVRA-project een bijdrage kan leveren aan het ontwikkelen van duurzame vertrouwensrelaties met de lokale bevolking.

De Commissie vraagt hier temeer aandacht voor, daar het besluitvormingsproces in de Gemeenteraad van Borsele te zien heeft gegeven, dat gevoelens van omwonenden bij dit project een zeer belangrijke rol blijken te spelen.

-
- 4 Zie ook paragraaf 8 van het onderhavige advies wat betreft de opstelling van een concept-programma voor de evaluatie achteraf in het kader van de m.e.r.-regeling.
- 5 Zie de aanbiedingsbrief bij het toetsingsadvies van 29 januari 1988, kritiekpunt 5.

7. VERGELIJKING VAN DE ALTERNATIEVEN EN VARIANTEN

In het MER moeten de te verwachten milieu-gevolgen van de voorgenomen activiteit op de nieuwe locatie op het industrieterrein van het Havenschap Vlissingen vergeleken worden met het meest milieu-vriendelijke alternatief voor diezelfde locatie en voor de voormalige voorkeurslocatie op het terrein van de PZEM. Daarin past aanduiding van een relatieve voorkeursvolgorde van deze alternatieven per milieu-aspect met een uitleg van de selectie-criteria voor deze voorkeur.

Het MER moet aangeven welke milieukwaliteitseisen en criteria zijn gebruikt in deze vergelijking. Daartoe behoren ook de criteria die genoemd zijn in paragraaf 2.2.7, blz. 17 van het toetsingsadvies van de Commissie van 29 januari 1988 over het locatie-gebonden MER. Voor het overige wordt gewezen op het voor de vergelijking relevante onderdeel van de richtlijnen van juni 1986 (par. 8).

8. OVERZICHT VAN LEEMTEN IN KENNIS EN EVALUATIE

Het MER moet aangeven welke leemten in kennis en informatie zijn blijven bestaan en welke betekenis daaraan mag worden gehecht voor de besluitvorming. Met het oog op het reeds eerder gepresenteerde overzicht van leemten in kennis in het locatie-gebonden MER, kan het nieuwe MER zich vooral richten op eventuele onzekerheden in relatie tot de voorspelling van effecten als gevolg van de inrichting en het gebruik van de faciliteit op de nieuwe locatie.

De Commissie geeft de aanbeveling om reeds in het MER een concept-programma op te stellen voor de evaluatie van de werkelijke gevolgen voor het milieu bij uitvoering van de voorgenomen aanleg en het gebruik van de COVRA-faciliteit op de nieuwe locatie. In dat concept-programma behoort te worden aangegeven hoe de bescherming van het milieu vanaf het begin van de aanlegfase de volle aandacht krijgt. De opzet en latere uitvoering van het wettelijke verplichte evaluatie-programma vormt een essentieel onderdeel voor de publieke acceptatie van het voornemen van COVRA en voor het opbouwen van een duurzame vertrouwensrelatie tussen de lokale bevolking enerzijds en de overheid met COVRA als uitvoerster van het overheidsbeleid betreffende centrale verwerking en opslag van radioactief afval anderzijds.

9. SAMENVATTING

Het aanvullende MER moet voorzien zijn van een samenvatting, die de hoofdzaken van de aanvullende milieu-informatie begrijpelijk weergeeft voor alle betrokkenen. Wat betreft de onderlinge vergelijking van de alternatieven, kan dit het beste gebeuren met behulp van tabellen, figuren en kaarten. Deze samenvatting dient verder die milieu-aandachtspunten te bevatten, die centraal stonden tijdens de periode van inspraak en advisering over het locatie-gebonden MER.

Bijlagen bij het advies voor aanvullende richtlijnen
voor de inhoud van het milieu-effectrapport
verwerking en opslag van radioactief afval
op het industrieterrein van het Havenschap Vlissingen (Gem. Borsele)

Bijlagen 1 en 2.

Ministerie van Volkshuisvesting,
Ruimtelijke Ordening en Milieubeheer

Directoraat-Generaal Milieubeheer
Postbus 450, 2260 MB Leidschendam
Telefoon (070) 20 93 67, telex 32 362 VROM NL
Facsimile 31 70 27 98 68

Directie Stralenbescherming

DIRECTORAAT-GENERAAL MILIEUBEHEER
AAN:
De Voorzitter van de Commissie
voor de Milieu-effectrapportage
Dr.H. Cohen
Postbus 2345
3500 GA Utrecht

Uw kenmerk

Uw brief van

Kenmerk

Datum

MHS/nr. 2678005

4 augustus 1988

Onderwerp
COVRA

Geachte heer Cohen,

Het zal U bekend zijn dat tijdens de behandeling van de vergunningaanvragen van COVRA er in Borssele een discussie op gang is gekomen over de beoogde lokatie. Dit heeft tot gevolg gehad dat er in de vergadering van de Gemeenteraad van Borssele van 1 maart een motie is aangenomen waarin het College van Burgemeester en Wethouders wordt opgedragen een onderzoek te laten instellen naar een andere lokatie op het in de gemeente Borssele gelegen terrein, begrepen in het bestemmingsplan Haven- en Industrieterrein Sloe.

Ter uitvoering van deze motie is een werkgroep geformeerd, bestaande uit gemeentelijke-, provinciale- en rijksdeskundigen, welke op 3 mei haar rapport, dat als bijlage bij deze brief is gevoegd, heeft aangeboden aan het College van Burgemeester en Wethouders van Borssele. Deze werkgroep komt in haar rapport tot de conclusie dat "het COVRA-complex even goed of zelfs beter binnen de lokaties 8a/b op het Haven- en Industrieterrein Sloe kan worden gesitueerd vergeleken met de momenteel voorgenomen lokatie 9 op het PZEM terrein". Het College van Burgemeester en Wethouders heeft deze conclusie overgenomen. Op dit moment is COVRA in onderhandeling over een vestigingsplaats op de genoemde lokatie.

	Commissie voor de milieu-effectrapportage
Ingekomen:	5 AUG. 1988
Nr:	1005-88 Sc/60/Pres./Sf.
Dossier:	123-461

Kenmerk
MHS 2678005

Datum
4 augustus 1988

Bladnummer
2

Indien COVRA naar een andere lokatie gaat zullen er nieuwe vergunningaanvragen met een bijbehorend MER moeten worden ingediend. Het is echter niet nodig dat COVRA een geheel nieuwe procedure, dus vanaf het indienen van een nieuwe startnotitie, doorloopt. De richtlijnen voor een milieu-effectrapport zijn namelijk noch bindend noch limitatief van karakter, hetgeen impliceert dat een initiatiefnemer tijdens de procedure nieuwe alternatieven, waaronder lokatie-alternatieven, mag ontwikkelen en in het MER mag opnemen, zonder dat dat impliceert dat de procedure opnieuw gestart moet worden.

COVRA zal zodra er zekerheid bestaat over een andere lokatie starten met het opstellen van nieuwe vergunningaanvragen en een milieu-effectrapport. Naar verwachting zal dat binnen één à twee maanden het geval zijn. Het bevoegd gezag heeft zich voorgenomen om naar aanleiding van de ingekomen bezwaren en opmerkingen over de in oktober 1987 ingediende aanvragen en milieu-effectrapport en ten aanzien van de lokatiespecifieke kenmerken van de nieuwe vestigingsplaats lettende aanvullende richtlijnen voor het MER vast te stellen.

Hierbij nodig ik U uit, mede namens mijn college van Economische Zaken en de Staatssecretaris van Sociale Zaken, om te adviseren aan de inhoud van die aanvullende richtlijnen.

Ik verzoek U Uw advies voor 1 oktober aan mij uit te brengen.

Hoogachtend,

De Minister van Volkshuisvesting,
Ruimtelijke Ordening en Milieubeheer,
voor deze,
de Secretaris-Generaal,

W. C. Reij

BIJLAGE 2

Samenstelling van de werkgroep van de Commissie

De werkgroep van de Commissie voor de milieu-effectrapportage welke het onderhavige advies voor aanvullende richtlijnen voor de inhoud van het milieu-effectrapport Verwerking en Opslag van Radioactief Afval heeft opgesteld, staat onder voorzitterschap van drs. H.G. Ouwerkerk.

In de werkgroep hebben zitting:

- dr. E.F. Blokker te Rotterdam
- ir. C.J. Huyskens te Dommelen
- dr. R. Schilt te Hilversum
- ir. R.G. Schölvinc te Bergen-NH (adviseur)
- prof.dr. C.W. Stortenbeker te Arnhem
- dr. C.A.J. Vlek te Onnen (Gr.)
- prof.mr. J. Wessel te Noordwijk

Drs. J.J. Scholten trad op als secretaris van de werkgroep.